

VUOSIKERTOMUS 2023 BRETONI FCI7 / 95

Sanna Rauhamäki ja Päivi Reiman

Rekisteröinnit

Bretoneja rekisteröitiin 69 koiraa. Kotimaisia pentueita oli 12.

Tuonteja rekisteröitiin 8 kpl; 4 Ranskasta, 2 Ruotsista ja yhdet koirat Saksasta ja Tanskasta.

Pentuekoon 10-vuoden keskiarvo on 5,73 ja 20-vuoden keskiarvo on 6,15.

Rekisteröinnit	2023	töpö	2022	töpö	2021	töpö	2020	töpö	2019	töpö	2018	töpö
Suomessa syntyneet pennut	69	13	107	15	75	23	71	17	78	20	121	23
Tuonnit	8	3	11	1	2	0	8	1	2	-	3	2
Rekisteröinnit yhteensä	77	16 (18%)	118	16 (14%)	77	23 (30%)	79	18 (23%)	80	20 (26%)	124	25 (20%)

Jalostusyhdistelmät	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Kotimaisten pentueiden lukumäärä	12	19	15	12	78	19	21	16
Kotimaisten pentueiden keskipöytä	5,8	5,6	5,0	5,9	5,2	6,4	6	5,2
Kotimainen narttu	11	16	14	9	13	14	19	15
Tuontinarttu	1	3	1	3	2	5	1	1
Jalostusnarttujen keski-ikä	5v	5v7kk	4v10kk	4v8kk	5v	4v11kk	4v	4v10kk
Kotimainen uros	7	8	11	6	8	11	10	6
Tuontiurossa	3	4	2	4	2	5	6	5
Ulkomainen uros	2	4	1	0	1	0	1	2
Jalostusurosten keski-ikä	6v2kk	5v7kk	6v	5v11kk	3v9kk	6v	5v1kk	4v
Koepalkituista vanhemmista	6	13	6	9	9	8	4	6
Toinen vanhemmista koepalkittu	5	4	2	1	3	7	6	4
Ei kumpaakaan koepalkittu	1	2	7	2	3	4	11	6
Sukusiitosprosentti	1,05	0,59	1,00	1,28	0,90	1,05	1,44	0,67

Värijakauma	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Oranssi-Valkoinen	49	67	35	51	58	81	50
Musta-Valkoinen	17	32	20	19	11	28	46
Ruskea-Valkoinen	5	4	8	1	2	2	17
Kolmivärinen (Musta + Ruskea)	6	4	14	8	1	10	19
Väriä ei ilmoitettu	-	-	-	-	-	-	-
Rekisteröinnit yhteensä	77	107	77	79	78	121	132

Koetulokset

Koekäyntien määrä nousi, ollen ennätysellisen korkea 181 koekäyntiä (2014 146 koekäyntiä, 2015 160 koekäyntiä, 2016 147 koekäyntiä, 2017 156 koekäyntiä, 2018 131 koekäyntiä, 2019 138 koekäyntiä, 2020 123 koekäyntiä, 2021 161 koekäyntiä, 2022 140 koekäyntiä). Koekäyntien ja erityisesti kokeissa starttaavien eri yksilöiden määrää on kuitenkin seurattava, sillä koepalkittuja jalostusyksilöitä tarvitaan erityisesti 1.1.2019 voimaan tulleen PEVISA:n vuoksi.

Koepalkinnon saavutti 51 eri bretonia. VOI1-tuloksella palkittiin kolme bretonia (Puka des Nouvelles Landes, Taikamäen Jippu, Valon Soturin Luna) ja 4 bretonia saavutti tuloksen, joka oikeuttaa kilpailemaan voittajaluokassa; Suomessa AVO1-tuloksen saivat Majaniemen Xtra Prized, Nuolikurun Iita, Snow Grouse's Spring Field ja Taikamäen Jinka. NUO1-tuloksen sai 6 bretonia.

Junkkari-tapahtuman KAER-kokeeseen osallistui 47 bretonia (v. 2014 18, v. 2015 46, v. 2016 21, v. 2017 23, v. 2018 22, v. 2019 36, v. 2020 26, v. 2021 42, 2022 23), joista 22 narttua ja 25 uroksia. NUO1-tuloksella palkittiin nartut Luokin Gimma, Snow Grouse's Spring Forest ja Taikamäen Milla Magia, joka lopulta ylsi myös finaalin voittoon kolmantena bretonina koskaan.

Koekäynnit	2023			2022			2021			2020			2019			2018		
	LKM	palkittu	%	LKM	palkittu	%	LKM	palkittu	%	LKM	palkittu	%	LKM	palkittu	%	LKM	palkittu	%
VOI luokka	37	16	43	18	7	39	29	12	41	32	9	28	25	14	56	31	13	41
AVO luokka	59	28	47	84	45	54	55	27	49	44	17	38	51	25	49	54	25	46
NUO luokka	84	33	39	38	14	37	77	32	42	47	28	59	62	35	56	46	21	46
Yhteensä	181	77	43	140	66	47	161	71	44	123	54	44	138	74	54	131	59	45
Startanneet koirat	2023			2022			2021			2020			2019			2018		
	LKM	palkittu	%	LKM	palkittu	%	LKM	palkittu	%	LKM	palkittu	%	LKM	palkittu	%	LKM	palkittu	%
VOI luokka	15	11	73	9	5	56	8	8	100	12	5	42	12	8	67	12	6	50
AVO luokka	32	18	56	36	25	69	28	18	64	24	11	46	26	14	54	31	16	52
NUO luokka	51	22	43	24	7	29	44	22	50	25	15	60	41	23	56	21	10	48
Yhteensä	98	51	52	69	37	54	80	48	60	61	31	51	79	45	57	64	32	50

HUOM! Tässä tilastossa on vain jokaisen ko. vuonna startanneen koiran paras tulos.

Valionarvot

Vuonna 2023 bretoneille myönnettiin neljä Suomen muotovalion arvoa. FI MVA tittelin saivat nartut Retkulan Etäyhteys, Nuolikurun lita, Van't Passant Reine Mangnifique ja Majaniemen Uskomaton Unna. Veteraanimuotovalion tittelin saavutti neljä koiraa ja Juniorimuotovalion tittelin viisi koiraa. Uuden Erikoistottelevaisuusvalion arvon sai uros Kuurakairan Aava ja agilityn Hyppyvalionarvon sai narttu Snow Grouse's Burning Sun.

Terveys

Lonkaniveldysplasian osalta tutkittiin 63 yksilöä, joista 57 % todettiin A- tai B-lonkkaisiksi (terveet), 37 % C- ja 6 % D-lonkkaiseksi. Yksiäkään E-lonkkia ei lausuttu.

Bretoneilla on käytössä jalostuksen apuvälineenä lonkkaindeksi. Sen hyöty on sitä suurempi mitä enemmän kuvattuja koiria on. Kennelliitto on julkaissut listan rotujen lonkanivelen kasvuhäiriön periytymisasteen suuruudesta, bretonilla se on varsin matala, 0,16 (heinäkuu 2013). Periytymisaste vaikuttaa myös indeksien laskentaan. Kun periytymisaste on pieni, painotetaan sukulaistuloksia suhteessa enemmän ja koiran omaa tulosta vähemmän.

Silmätutkimuksissa 90 % on todettu täysin terveiksi. Vuoden 2023 aikana tutkituista 47 koirasta viidellä diagnosoitiin perinnöllinen silmänsairaus. Kahdella koiralla todettiin muu vähämerkityksellinen kaihi, yhdellä kortikaalinen katarakta, yhdellä sekä posteriori polaarinen sekä kortikaalinen katarakta, ja yhdellä sekä RD multifokaali että puutteellinen kyynelkanavan aukko. Kaihitilannetta seurataan edelleen ja kartoitetaan PEVISA:n avulla.

Jalostustoimikunnalla on vuodesta 2013 ollut käytössä terveystietolomake, jonka kautta kasvattajien ja omistajien on helppo ilmoittaa koiriensa terveystilanteesta. On tärkeää, että koiran sairaudesta, synnynnäisestä viasta ja kuolinsyystä ilmoitettaisiin, jotta sairauksia pystytään seuraamaan ja tarvittaessa ehkäisemään. Myös terveistä koirista toivotaan ilmoituksia. Bretonien terveystietolomakkeita toimitettiin vuonna 2023 30 kappaletta (2013 21kpl, 2014 33kpl, 2015 16kpl, 2016 17kpl, 2017 8kpl, 2018 9kpl, 2019 6kpl, 2020 30kpl, 2021 29kpl, 2022 25kpl). Pääosin ilmoitukset olivat terveistä koirista. Sairauksia ilmoitettiin seuraavasti: ulkoneva napa, krampapaava vatsakipu, kaksi epilepsiaa, kaksi lonkaniveldysplasian vuoksi kehittyneitä nivelrikkoa (6 ja 8v koirat lopetettu), vaikea suoliston- ja korvaoireinen ruoka-aineallergia (6v koira lopetettu palelemisen ja lihaskadon vuoksi), nivelrikko (10v koira lopetettu) ja paukkuarvuus.

Lonkkatutkimustulokset Lausuntovuosittain	2023		2022		2021		2020		2019	
	kpl (tuonti)	%	kpl (tuonti)	%	kpl (tuonti)	%	kpl (tuonti)	%	kpl (tuonti)	%
Tutkimustulos										
A	12 (1)	19	5	10	8 (1)	11	12 (2)	18	6	10
B	24 (1)	38	11	22	21 (0)	28	14 (1)	21	22	37
Terveet (A+B)	36 (2)	57	16	32	29 (1)	39	26 (3)	39	28	47
C	23 (5)	37	29 (2)	58	40 (0)	54	31 (5)	47	25	42
D	4	6	5	10	5 (2)	7	9 (1)	14	5	8
E	0	0	0	0	0	0	0	0%	1	2
D+E	4	6	5	10	5 (2)	7	9 (1)	14	6	10

Yhteensä	63 (7)	50	74 (3)	66 (9)	59 (0)
-----------------	---------------	-----------	---------------	---------------	---------------

Silmätutkimustulokset (lausuntovuoden mukaan, koiria)	2023 (tuonti)	2022 (tuonti)	2021 (tuonti)	2020 (tuonti)	2019 (tuonti)	2018 (tuonti)	2017 (tuonti)	2016 (tuonti)
Distichiasis, todettu		1			1 (1)			2
Ei todettu perinnöllisiä silmäsairauksia	47 (7)	48 (3)	58 (2)	44 (7)	59 (6)	54 (6)	56 (9)	88 (17)
Kaihin laajuus, lievä					2 (2)			1
Kortikaalinen katarakta, todettu	2 (0)		1 (0)		1 (1)		1 (1)	2 (1)
Kortikaalinen katarakta, epäilyttävä				1 (1)				
Lasiaisen rappeuma, epäilyttävä								1
Muu vähämerkityksellinen kaihi, todettu	2 (0)	2 (1)		1				
PHTVL/PHPV, sairauden aste 1			1 (0)					
Posterior polaarinen katarakta, todettu	1 (0)	1 (1)	2 (0)		2 (1)			2
PPM iris-iris		1 (1)						
Puutteellinen kyynelkanavan aukko, todettu	1 (0)							
Silmämuutosten vakavuus, lievä					3 (2)	1		2
RD geograafinen						1		
RD multifokaali	1	1				1		
Tutkittuja koiria yhteensä	52 (7)	54 (6)	61 (2)	46 (8)	62 (8)	56 (6)	57 (10)	88 (17)

Vuonna 2023 kuvattiin 40 bretonin **kyynärnivelet**, kahdella tulos 0/1, kahdella 1/1, yhdellä 1/2 ja lopuilla 0/0. **Polvet** tutkittiin 10 bretonilta, kaikilla terveet 0/0. Ainakin yhtä koiraa on operoitu polvista (ei virallisia lausuntoja). **Olkanivelen osteokondroosi** on tutkittu 2023 viideltä bretonilta, tuloksin ei todettu/ei todettu. **Sydämen auskultaatiotutkimus** tehtiin neljälle ja *sydänfilmitutkimus* kahdelle koiralle. Yhdellä tutkituista koirista todettiin sivuäänien aste V, mitraaliläpän kehityshäiriö ja lievä subaorttastenoosi. Lisäksi yhdelle koiralle tehtiin **baerkuulotutkimus**, jossa koira todettiin kuulevaksi.

Virallisia selkätutkimuksia tehtiin 35 koiralle: 22 oli terveitä kaikkien tutkittujen ominaisuuksien osalta. Kolmelta koiralta oli lausuttu ainoastaan LTV, tulokset LTV0 x 2 ja LTV1 sekä yhdeltä ainoastaan SP tuloksella SP1. Muilla lausunto sisälsi lisäksi SP- ja/tai VA-lausunnon. LTV1-muutos ilman muita merkintöjä oli 8 koiralla (sis. yhden vain LTV:n osalta lausutun). LTV2 yhdistettynä VA1 lausuntoon 1 kpl. LTV3 ilman muita merkintöjä 1 kpl. LTV4 yhdistettynä VA1 ja SP0 lausuntoihin 1 kpl.

Kennelliitto tallentaa nykyään Jalostustietokantaan tiedon uroskoirien kiveksistä. Vuonna 2023 on 11 bretonilla kivesmerkintä, kymmenellä normaalit, yhdellä puutteelliset.

Muuta

Bretonimestaruuskisa järjestettiin KAER M-kokeena Sodankylässä 16.9.2023. Kokeen päätuomarina toimi Juha Järvinen, muut ylituomarit olivat Jarmo Katajamaa, Atte Miettunen ja Kimmo Viinikka. Kokeeseen osallistui 19 bretonia, joista yhdeksän palkittiin. AVO2-tuloksella bretonimestariksi kirjattiin narttu Anonyymi Rytmihäiriö. Nuorten luokan bretonimestariksi tuli NUO1-tuloksella Anonyymi Uhmaa Kuolemaa. Molemmat koirat omistaa Anu Seitsonen.

Junkkarin ulkomuotokatselmukseen osallistui 45 bretonia, jotka arvostelivat Tiina Eskelinen ja Erja Nummi. Arvosanat jakautuivat seuraavasti: 12 erinomaista, 21 erittäin hyvää, 6 hyvää ja 1 tyydyttävä. Hylätyn sai 3 narttua liian pienen ja kaksi urosta, kaikki liian suuren koon takia.

Yhteydenpito ulkomaisiin rotujärjestöihin on ollut vähäistä vuonna 2023.

Vuoden Nuoren bretonin kiertopalkinnon (parhaat nuorten luokan pisteet edellisenä vuonna, mikäli useampi koira tasapisteissä, nuorempi koira voittaa) sai narttu Taikamäen Milla Magia, om. Taina ja Hannu Viheri, tulos NUO1 88p.